

אַבְנָה דָעַם נִזְנָב אָן שָׁוֹן אַלְמָה

דען אן, העלפת עס דען צו איערע
פראבלעמען, עס איז אשר פאר
די טינט, פעפער, אונזער צייט,
אייער ציט... דעריבער וועלן מיר
גין צום קומונרגען פאגאגע...

איך די דרייט פראגע צו עס
אייע געפאלן איז פון דעם עריב
אנ שושן הבירה, איז דאך פושט
ニישט שללה, וויל אל אין שושן
הכירה איז דאך געוווען "מחיצות"
אער מוקפות חומה, נארעס קען
זיך דעם פואבלעム, אפשר איז
געוווען פירצוט, בריקן, טאנעלן,
הייעוועיס און אנדרען מועלן
bosch וואס קען שטעהן פאר די
שלימות פון די מחיצות.

אדער קען זיין איז עס האט
געהערשט רעד וועלבר חשש ווי
אין בארא פאך, או מענטשען
וועלן גיך אום שבת קודש קיפן
פיעץ, אודער ציטונגגען א.ד.ג.

דרעריבער קומען צוריך צום
אנחויב, צו איז אין שושן הבירה
געוווען אן עריב אודער נישט?

אבער ווי מיר האבן דאך שוין
געשומעט אינטערעדיט עס
קינען נישט, וויל או מען האט
שיין גבערננט ראיות פון די
גרעסטע שטעת, ווי עס האבן

געוואוינט די גראטטע גודלים,
וואס האבן אינגענומען דוועטל
משׂץ זייר תורה און מיט זייר
לומדות און זיין האבן

פעטיגשטעטל און זיין מאז
ומקדם" איבע עס איז געוווען אן
עירוב און שטאט האט מען זיך
באנצט מיט דעם עריב, איזו אס

אי דער צוועט און זיין זיך
יעדרין גוטע זיך איז דא
שטערונגגען, ווי גראיס די קידושא
אייז אונגרויס איז דער אוקערערע,

עכ' האבן מיר בכל נישט וואס
מאיריך צו זיין איבע אין שושן
הכירה איז געוווען אן עריב אונדער
נישט, אבער אודיפיל איז זיכר,

ווען אפילו איז גודל זאל
שריבען, עפעס אוארט, וועגן
רשוח הרביב, עריב, וואל דאס
שוו געוווען מפורהן און אלע
ציטונגגען...

או פולני אלמוני האט געזאגט
אבער דעם עריב אונדער און
דארכט... אונ עס איז א ספק רשוח
הרביב דאורייתא.

ונאר עס קען זיין איז די מסורה

פון מאזומדקן און שושן הבירה
איז געוווען איז מען האט יא
געטראגען ווען עס איז געוווען אן
עריב, קען מען דאן נישט קומען
מייא צעטאל אונ שיריק איז מאז
וואכן צוריך, אונ עס ווועט
געטראגן, אבער דאס איז דאך
איך נישט אמת וויל מען קען
דאלאר איב אינגעדר, ווועט אפיר
ברענונג דאס ארגינעל צעטאל
געדרוקט איז סלאויטיאערדרפום,
מאז ומקדם און מען קען
איינפיך א ניעם מאז ומקדם,
פונקט ווי מען האט געטיען איז
בארא פאך? ...

שושן הבירה האט געהאט אן
ומקדם...

איינגענע "מאז ומקדם" מסורה,
דאש פורובילן שוין מומכים
נאצזוגין אלאנגע צייט, און זיין
האבן דאס נישט געקענט
פעשטעלן, עס איז טאקע
באריכטעט געווארן מיט צווי
וואכן צוריך, אונ עס ווועט
געצאל ווועט איז טזענט
דאלאר איב אינגעדר, ווועט אפיר
ברענונג דאס ארגינעל צעטאל
געדרוקט איז סלאויטיאערדרפום,
מאז ומקדם א ניעם מאז ומקדם,
איינפיך א ניעם מאז ומקדם,
פונקט ווי מען האט געטיען איז
בארא פאך? ...

הודו ביין קיש שבע וועשרים
זונשן הבירה האט געהאט אן
זונשן הבירה... הונדרערט זיבן און
צואציג מדרינו, האט ער דאך
דעראבער געקענט געבן רשות, איז
די שטאט זאל וווערן א רשות
היחיז, א ראי פון ניו יארק, ווי
פעשטעלן, עס איז טאקע
באריכטעט געווארן מיט צווי
וואכן צוריך, אונ עס ווועט
געצאל ווועט איז טזענט
דאלאר איב אינגעדר, ווועט אפיר
ברענונג דאס ארגינעל צעטאל
געדרוקט איז סלאויטיאערדרפום,
מאז ומקדם א ניעם מאז ומקדם,
איינפיך א ניעם מאז ומקדם,
פונקט ווי מען האט געטיען איז
בארא פאך? ...

דאש קעפל "איבור דעם עריב
זון שושן הבירה" ווופט אוריוס
צוויס אינטערעס בעידי לילינר.
צום ערשת דארכט מען
פארשטיין, וואס עס גיט איז
לייב לילינר און צו עס איז געוווען
אן עריב און שושן הבירה צו
ニישט? צוועיטען און אויב עס
אייא געוווען און עריב און שושן
הכירה, וואס האט איר ליבע
לינער דערפונ? דרייטענס אובי
עס איז נישט געוווען קיין עריב
אן שושן הבירה האט איר דאך
אחסורוש זאל געבן רשות צו
מאן דראט און עריב, דארכט מען
אוזו וואס איז בכל
אינטערעסאנט דער גאנצער
ארטיקל, שאדר פאר די טינט,
פאר די פאפר, פאר די צייט פון
די שיריבער, פאר די צייט פון די
ליינער, איז פארוואס זאל מען
פארברענונג ען צייט מיט דעם
ארטיקל...

אבער ניין! עס ברענונג יא
אורייס גראיס אינטערעס דער
ארטיקל, טאקע פארוואס אובי
צוליב די אויבערנדערמאנטע
טעמים, האבן מיר דאך שוין
בашלאסן, איז עס איז שאדר
פאר די טינט, פאפר, צייט,
א.ד.ג. איז וואס איז טאקע די
גראטסע אינטערעס מיט דעם
ארטיקל... וואס גיט עס מיך
בכל און צו עס איז געוווען אן
עריב און באהר איז טאקע -
אנטשולציג און שושן הבירה -
נאראט אליין און שושן הבירה
אן עריב און שושן הבירה
שטעלט מיט זיך עטליך
פראגעס: א) צו האט שושן
הכירה געהאט א בית דין קעוף,
(ב) צו האט שושן הבירה געהאט
א איינגענע "מאז ומקדם" מסורה
איבער עריבון (ג) און אויב עס
אייז געוווען און עריב און שושן
הכירה, צו איז געוווען און
דע אדרער נישט???

דרעריבער וועלן מיר אלא ליבע
ליינר, צונעמען דעם ענק אויף
קלינע שטיקלניך, מיר וועלן דאס
צופיצלען אויז וויא לאגעג שפיל.
אויף די ערשת שאלת צו
האט שושן הבירה געהאט אבית
די קובע, דאס איז לאאורה נישט
קיין פראבלעם, וויבאלד
אחסורוש האט געווועליגט פון

הمزורי והפועל המזרחי דארה"ב עם ישראל - מדינת ישראל - תורה ישראל

ב"ה, שנת החמשים ואחת למדינת ישראל

גilio דעת

אנו ה"מ, מודיעים מזאת לחברינו אחים לדעה,
כי השבת היא מיסודי דתנו, ועפ"י דת תורתנו
אין לטלטל בעירנו, כי אין לסרmor על העירוב
שנעשה ע"י רבנים מהחוגים הקיצוניים
שהאהבת תורה ישראל עם מדינת ישראל
איינה מקוננת בלבבם.

ואף שנאלכנו לחותם את שמנו על "גilio דעת" בצוותא
יחד עם הרבנים מהחוגים הקיצוניים, וביניהם רבני סטמר,
עם כל זה הננו בהודעה מיוחדת זו לכל חברי קהילתנו
אהובי ציון וירושלים, הששים ושםחים בהלל והודיה
ביום עצמאוּתָה ראיית צמיחת גאותנו

על זאת חתמנו שמננו ביום רביעי כ"ז בטבת תש"ס

הרבר ד"ר יעקב פולק הרבר ד"ר ישראל מ. קירנברג הרבר ד"ר אבא ברונשטיין
בבית הכנסת שומר אמונה בית הכנסת בני יהודה בית הכנסת יכרון יהוד

הרבר ד"ר יהושע י. לוסטיג
בית הכנסת בני ישראל